

Risikoadfærd online

En kortlægning af behov i forebyggelsen af destruktive fællesskaber og radikalisering online blandt unge mænd

TrygFonden

Center for
Digital Pædagogik

Scope for kortlægning

Nærværende kortlægning har undersøgt, hvordan nære fagpersoner og andre voksne omkring de unge bedst muligt kan oparbejde viden om destruktive og radikaliserende miljøer på nettet, så de bedre kan opdage og forebygge potentiel risikoadfærd. “Risikoadfærd” i denne sammenhæng er defineret som **“lovlig digital adfærd, der bryder etablerede normer og enten er eller kan være skadelig for individet selv eller andre.”** Kortlægningen har haft tre primære mål:

- At generere ny viden og samle indsigter fra forskellige aktører og interessenter
- At kortlægge relaterede indsatser
- At modne idéer til forebyggelse af radikalisering og risikoadfærd på nettet

Hvem har problemet?

Kortlægningen har haft fokus på unge mænd i sårbare positioner i alderen 15-25 år, der af den ene eller anden årsag er i risiko for at finde ind i destruktive fællesskaber.

Fordi risikofaktorerne er mange og spænder fra generel mistrivsel til problemstillinger såsom svære tilfælde af psykiatriske lidelser og fravær af social tilknytning, kræver en kortlægning også dialog med en bred vifte af forskellige fagpersoner.

Derfor har kortlægningen involveret SSP-medarbejdere, ansatte i psykiatrien, lærere og en række andre fagpersoner.

1

**Generering af ny viden
og samling af indsigter fra
aktører og interessenter**

Generelt ser fagpersoner omkring særligt sårbare unge et stort problem i, at det er svært at følge med i, hvad der foregår på mobilene og på nettet generelt.

Fagpersoner bredt ser et behov for øget viden om risikoadfærd online og værktøjer til opsporing af de unge mænd, der enten er i risiko for at blive radikaliseret i destruktive fællesskaber eller allerede er undervejs i processen.

De ser et behov for tidlige og bløde indsatser, der kan få unge mænd i tale og som blandt andet skal bygge på tværfaglig sparring med fagpersoner på andre områder omkring de unge.

2

Kortlægning af relaterede indsatser

Kortlægningen og tidligere samtaler med fagpersoner har understreget vigtigheden af at etablere en indsats. Der er dog en række aktører og indsatser, der er relaterede på dén måde, at de arbejder med kriminalitetsforebyggelse, unge i sårbare positioner, at tilbyde positive fællesskaber eller andre ting, der taler ind i mange forskellige typer af risikoadfærd online.

Der er altså ikke nogen eksisterende indsats, kortlægningen har afdækket, som bredt arbejder med dén form for risikoadfærd online og de destruktive fællesskaber, vi søger at belyse.

Nogle af følgende aktører har været med til at kvalificere kortlægningen med indblik i deres forskelligartede praksis, og alle vil få muligheden for at træde ind som deltagere i en løsning, der søger at forebygge denne slags radikalisering for unge mænd i sårbare positioner. En række andre aktører vil derudover blive forsøgt involveret løbende, så et stærkt tværfagligt netværk etableres.

- SSP-samrådet
- Red Barnet
- Info-huset
- Politiets Online Patrulje (POP)
- Storebæltskolen
- Center for Dokumentation og indsats mod Ekstremisme (CDE)
- Det Kriminalpræventive Råd (DKR)
- Politiets Efterretningstjeneste (PET)
- Nordic Safe Cities
- Psykiatrien
- Udvalgte tech-platforme

3

**Modning af idéer til
forebyggelse af radikalisering
og risikoadfærd på nettet**

Behov for en samlende løsning

På baggrund af problemstillingen og kortlægningen ses et konkret behov for at begrænse bekymrende adfærd, stærk risikoadfærd, ekstremisme og radikalisering blandt unge online ved at udvikle og udbrede et fælles sprog på området blandt fagpersoner og dermed bidrage til, at børn og unges digitale trivsel bliver et fælles ansvar og anliggende for de voksne omkring dem.

Konkret foreslår vi en indsats i tre spor, der har som formål, at fagpersoner på området ...

- Oplever nem adgang til relevante og vedkommende materialer og kompetenceudvikling af høj kvalitet
- Føler sig trygge ved og klædt på til at arbejde med risikoadfærd online blandt unge i målgruppen
- Oplever, at aktører på området arbejder tæt sammen om forebyggelsen

**Fagligt
netværk**

**Viden og
rådgivning**

**Opkvalificeret
frontpersonale**

**Helpline med
en ekspert**

Efter samtaler med fagpersoner og baseret på forudgående viden og indsigter internt i Center for Digital Pædagogik foreslår vi derfor en løsning med følgende tre spor:

#1 Etablering af fagligt kvalificeret netværk og videndeling

De deltagende fagpersoner understreger vigtigheden af, at en løsning sker tværsektorielt og flerfagligt, og derfor er det nødvendigt at etablere et netværk med møder og oplysning, der inviterer et bredt spektrum af fagpersoner indenfor.

#2 Udvikling af en samlende videns- og rådgivningsplatform

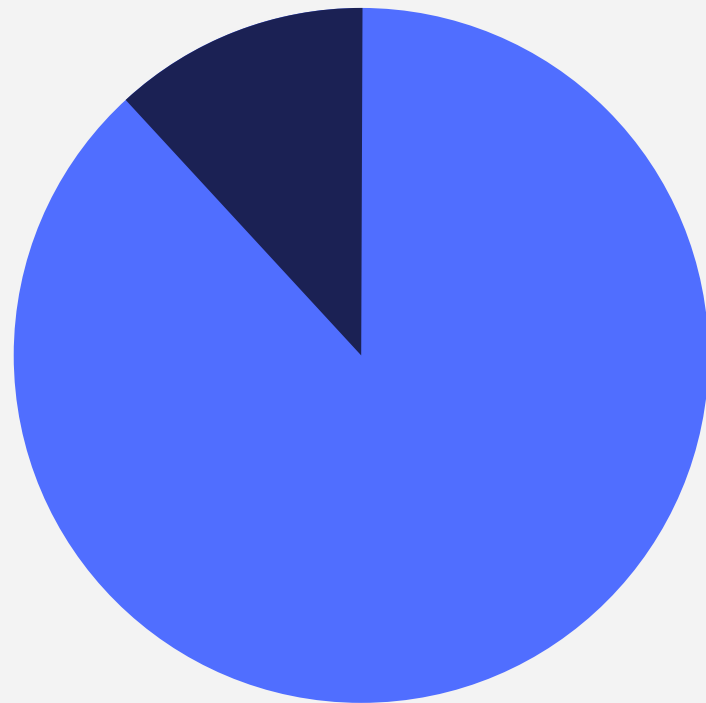
Viden er en essentiel del af at turde gå ind i forebyggelsen af risikoadfærd online og at have succes med det. Som en central del af en løsning bør der derfor oprettes en platform med opdateret viden om platforme og fællesskaber, værktøjer til opsporing af disse unge mænd i udsatte positioner samt mulighed for sparring i helpline.

#3 Oplysning og opkvalificering af frontmedarbejdere

Gennem viden fra platformen og fra netværksmøder, skal en oparbejdning af frontmedarbejdere sikres bredt, så flere voksne omkring de unge er i stand til at spotte risikomarkører for udsathed i relation til destruktive fællesskaber online.

88% af adspurgte SSP'ere

svarer "ja" til at
ville benytte en
samlende
vidensplatform

Resultat

Vejen til forandring og forbedring for målgruppen af unge mænd

Den foreslåede, landsdækkende indsats i det forebyggende arbejde med unge i udsatte positioner, der fortaber sig i destruktive fællesskaber online og udviser risikoadfærd, er visualiseret på næste side fra kerneårsag til det ønskede udfald, der vil stille både fagpersoner og de unge mænd i en bedre position.

Kerneårsager	Behov	Ressourcer	Aktiviteter	Implementering	Forandring	Udfald
Faktorer, der medfører risikoadfærd online	Specifikke behov og problemer, interventionen adresserer	Nødvendige ressourcer for at imødekomme behov	Aktiviteter, der adresserer og imødekommer behov	Aktiviteters virkning for fagpersoner og systemer	Deltagernes ændrede forståelser og refleksioner	Ændret adfærd, praksis og relationer for målgruppen
<p>Unge mænd i udsatte positioner søger efter tilknytning, betydning og en følelse af at lykkes med noget. Når denne længsel ikke opfyldes i det fysiske og inden for de normale systemer og arenaer, tyer de til digitale fællesskaber, der kan plante idéen om eller accelerere udvikling af risikoadfærd online.</p>	<p>Fagpersoner omkring de unge mænd mangler viden til platforme, ideologier og radikaliserende online og mangler samlende, kompetenceudviklende tiltag, der kan klæde dem på. Derudover savner de redskaber til forebyggende dialog og opsporing af de unge mænd i målgruppen.</p>	<p>Viden om børn og unges digitale trivsel og adfærd samt de forskellige platforme hvor skadelige ideologier deles og udvikles. Ydermere indsigter i fagpersoners praksis og eksisterende muligheder for handling samt mulighed for at sparre på tværs for at træde bedst muligt til for de unge.</p>	<p>En platform, der gennem deling af viden, cases, teori og redskaber til arbejdet med risikoadfærd online ruste fagpersoner på til både forebyggende dialog, løbende intervention og handleplaner i de værste tilfælde. Supplerende fagligt netværk med en bred vifte af fagpersoner, der sikrer indsigter og kontinuerlig sparring og optimering.</p>	<p>Bedre mulighed for at håndtere risikoadfærd online hos unge mænd. Forståelse for og mulighed for at trække på øvrige aktørers arbejde, systemer og ressourcer i en samlet indsats, der giver fagpersoner på tværs af kommunegrænser og fagligheder tro på at gøre en indsats.</p>	<p>Grundlæggende ændring hos fagpersoner i synet på målgruppen. Nuværende forståelse af de unge mænd som gerningspersoner erstattes med en empatisk forståelse af målgruppen som unge i udsatte positioner med et bagkatalog af ekstrem mistrivsel og sociale nederlag, hvilket medfører fokus på kerneårsag fremfor symptom.</p>	<p>Flere unge mænd bliver tidligere tilbudt positive alternative fællesskaber og oplever en forståelse fra fagpersoner. En forståelse for, at især de, der grundet diagnose, usikre forhold i hjemmet eller andre ting, der kan medføre lavere mental trivsel, har brug for hjælp, så de bevarer eller får genopbygget tilliden til gode fællesskaber og systemet bredt.</p>

Udarbejdet af Center for Digital Pædagogik
I tæt samarbejde med SSP Samrådet
Med støtte fra TrygFonden
Februar 2023

Rapport: Risikoadfærd online 2023